

De onafhankelijke klachtencommissie als bedoeld in artikel 10 van de Wet Verplichte Geestelijke Gezondheidszorg regio Eindhoven

is inzake de klacht 2022/078 van:

de heer XXXX, geboren op XXXX, ten tijde van de klacht verblijvend op de Volte 2D, tot het navolgende oordeel gekomen.

1. De procedure

De klachtencommissie heeft een tweetal klaagschriften ontvangen van de heer XXXX, hierna te noemen klager. Het eerste klaagschrift is afkomstig van klager zelf c.q. diens patiëntenvertrouwenspersoon, mevrouw XXXX en is gedateerd op 31 oktober 2022. Het tweede (aanvullende) klaagschrift is afkomstig van de heer mr. XXXX, advocaat te Amsterdam en is gedateerd op 3 november 2022. Beide klachten richt zich volgens de klaagschriften tegen de beslissing van 26 oktober 2022 om aan klager verplichte zorg te verlenen in de vorm van het toedienen van medicatie. De klaagschriften zullen gezamenlijk door de klachtencommissie worden behandeld.

Klager heeft zich aldus laten bijstaan door mevrouw XXXX, patiëntenvertrouwenspersoon en de heer mr. XXXX, advocaat.

Ten aanzien van de klacht heeft de klachtencommissie op 3 november 2022 een verweerschrift ontvangen. Dit verweerschrift is opgesteld door mevrouw XXXX, psychiater, hierna te noemen verweerder. Verweerder heeft zich bij het formuleren van het verweerschrift laten bijstaan door mevrouw mr. XXXX, juriste verbonden aan De Woenselse Poort.

In zijn klaagschrift heeft klager schorsing verzocht van de toediening van verplichte zorg. Na overleg tussen de psychiater van de klachtencommissie en verweerder heeft de klachtencommissie dit schorsingsverzoek bij beslissing van 1 november 2022 afgewezen.

De mondelinge behandeling van de klacht vond plaats op 10 november 2022. De advocaat en patiëntenvertrouwenspersoon van klager waren aanwezig. Tevens was de juriste van De Woenselse Poort aanwezig. Verweerder mevrouw XXXX was ook aanwezig, alsmede de moeder en de stiefvader van klager als toehoorders.

De klachtencommissie heeft de klacht via een beeldschermverbinding behandeld. De hierboven genoemde personen, alsmede de leden van de klachtencommissie hebben deelgenomen aan de behandeling van de klacht via beeldverbinding.

2. Inhoud van de klacht

De klacht richt zich op:

- de beslissing van 26 oktober 2022 om aan klager verplichte zorg te verlenen in de vorm van het toedienen van medicatie.

3. De feiten

Klager is TBS met dwangverpleging opgelegd op grond van artikel 37 a jo 37b WvSr. Deze maatregel is ingegaan op 15 december 2021 en geldt tot en met 2 februari 2023.

Klager is ten tijde van de behandeling van de klacht opgenomen op de afdeling Volte 2D, onderdeel van de Woenselse Poort.

Op 26 oktober 2022 heeft verweerder besloten om klager verplichte zorg te verlenen in de vorm van het toedienen van medicatie. Aan klager is op die datum ook een brief uitgereikt waarin de

zorgverantwoordelijke aanzegt verplichte zorg te verlenen, wat de motivering van deze beslissing is en hoe de beslissing is voorbereid. Tegen deze beslissing richt de klacht zich.

De geneesheer-directeur heeft per brief aan klager laten weten dat de zorgverantwoordelijke heeft besloten om hem verplichte zorg te verlenen op basis van de voor klager geldende maatregel: TBS met dwangverpleging. In de brief wordt klager gewezen op zijn recht om een klacht in te dienen bij de klachtencommissie, op de mogelijkheid om zich te laten bijstaan voor advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon en op de mogelijkheid dat familieleden en voor de continuïteit van zorg essentiële naasten voor advies en bijstand contact kunnen opnemen met de onafhankelijke familievertrouwenspersoon.

4. Standpunt van klager

Klager is het niet eens met de beslissing om aan hem verplichte zorg te verlenen in de vorm van het toedienen van medicatie. Volgens klager heeft zijn gedrag niets te maken met een stoornis, maar komt dit doordat hij last heeft van trauma's. Hij wordt juist angstig en agressief als hem een depot wordt toegediend. Hij stelt verder dat hij geen incidenten heeft veroorzaakt die het toedienen van een depot rechtvaardigen en hij neemt zijn medicatie vrijwillig oraal in. Hij vindt een depot onmenselijk en vernederend.

In zijn aanvullend klaagschrift heeft de advocaat van klager nog opgemerkt dat, anders dan in de aanzegging staat vermeld, de aanzegging van de verplichte medicatie niet met klager is overlegd, dat onduidelijk is wanneer de bloedspiegelcontroles hebben plaats gevonden en dat er geen onderliggende stukken zijn om de doelmatigheid van de beslissing te rechtvaardigen. Tenslotte is - anders dan in de aanzegging staat vermeld - geen rekening gehouden met de 'voorkeuren' van klager bij het toepassen van zorg. Dat kan ook niet, want klager wil geen verplichte zorg omdat hij dat niet nodig acht, zijn voorkeur is het vrijwillig innemen van orale medicatie, zoals hij al doet.

Klager is van mening dat de klacht gegrond verklaard dient te worden en hij wil een schadevergoeding.

5. Standpunt van verweerder

In de afgelopen periode heeft klager de antipsychotica niet trouw en volgens voorschrift genomen waardoor er een toename van achterdocht en agressie werd gezien. Dit speelde al eerder (te weten in februari 2022). Op 3 augustus 2022 is daarom besloten tot de inzet van verplichte zorg, te weten het verplicht innemen van orale medicatie en het verplicht meewerken aan spiegelbepaling.

Er was toen ook sprake van ernstig nadeel op grond waarvan klager bovendien is gesepareerd. Vanaf 10 augustus 2022 slikte klager 12 mg paliperidon en op 18 augustus 2022 bedroeg de bloedspiegel 50 ug/l. Vanwege oplopende spanningen werd de medicatie opgehoogd naar 50 mg per dag. De bloedspiegelbepaling op 19 oktober 2022 was 40 ug/l. Daaruit trekt verweerder de conclusie dat de eerder ingezette verplichte zorg ontoereikend is, want deze dalende bloedspiegelwaarde duidt op ontrouw innemen van de verhoogde medicatie. Om deze reden werd op 26 oktober 2022 besloten tot verplichte zorg in de vorm van depotmedicatie.

Het aanzeggen van deze dwangbehandeling middels depot riep bij klager dermate veel angst op dat hij om politie-inzet vroeg om dit veilig te doen. Hij uitte bedreigingen. Ook op 30 oktober 2022 uitte hij diverse bedreigingen.

Het depot dat daarna - dus nadat het schorsingsverzoek was afgewezen - op 2 november 2022 werd gegeven, kon niet worden uitgesteld omdat dit farmacotherapeutisch niet verantwoord is. Advies is namelijk om een depot een week na het eerdere depot toe te dienen teneinde zo snel mogelijk op een verantwoorde spiegel te komen.

Behandeling met een antipsychoticum voldoet aan de criteria van subsidiariteit. Behandelen met een antipsychoticum tegen de wil van klager, staat ook in verhouding tot het af te wenden ernstig

nadeel, waarmee het voldoet aan het criterium van proportionaliteit. Klager begrijpt de informatie, kan deze op zichzelf betrekken en hierop reflecteren en wordt wilsbekwaam geacht.

Verweerder verzoekt de klachtencommissie om de klacht, gelet op bovenstaande, ongegrond te verklaren omdat zij ook van mening zijn dat aan de vereisten van doelmatigheid, subsidiariteit, proportionaliteit en veiligheid is voldaan.

6. Bevoegdheid van de klachtencommissie

De klachtencommissie heeft vastgesteld dat klager TBS met dwangverpleging is opgelegd op grond van artikel 37 a jo 37b WvSr. Deze maatregel is ingegaan op 15 december 2021 en geldt tot en met 2 februari 2023. Op personen die om die reden zijn opgenomen in een psychiatrisch ziekenhuis is op grond van artikel 9:1 van de Wvggz de klachtprocedure van deze wet van toepassing.

Klager klaagt over de beslissing op grond van artikel 9:6 Wvggz om hem verplichte zorg te verlenen in de vorm van het toedienen van medicatie.

Op grond van artikel 10:3 onder u van de Wvggz kan klager over een beslissing over de uitvoering van verplichte zorg een klacht indienen bij de klachtencommissie.

De klachtencommissie is bevoegd om de klachten van klager te beoordelen.

7. De beoordeling van de klachten

Klager klaagt over de beslissing om zonder zijn instemming uitvoering te geven aan (een deel) van het zorgplan, door hem medicatie toe te dienen. De beslissing werd genomen op 26 oktober 2022 door de zorgverantwoordelijke. Klager heeft naar aanleiding van deze beslissing een formulier “beslissing verlenen verplichte zorg (artikel 9:6 lid 1 en 2 Wvggz)” ontvangen.

De klachtencommissie zal nagaan of bij het nemen van de beslissing om aan klager medicatie toe te dienen voldaan is aan het bepaalde in artikel 9:6 Wvggz.

De klachtencommissie heeft vastgesteld dat in het aan haar overgelegde zorgplan van klager is opgenomen dat aan klager medicatie kan worden toegediend. Het gebruik van, dan wel de toediening van medicatie, is gericht op de stabilisatie van het psychotische toestandsbeeld van klager.

Het is duidelijk dat klager zich verzet tegen dit deel van het zorgplan. Klager is van oordeel dat hij niet psychotisch is. Hij vertoont geen ziekteverschijnselen en hij gedraagt zich ook niet aldus. Hij veroorzaakt volgens zijn zeggen geen gevaarzettende incidenten, maar zijn gedrag wordt veroorzaakt door trauma's uit het verleden. De klachtencommissie heeft echter geen redenen om ervan uit te gaan dat de diagnose die in het zorgplan vermeld staat, namelijk dat klager lijdt aan schizofrenie, onjuist is.

Om te kunnen vaststellen of verplichte zorg in de vorm van medicatie opportuun en noodzakelijk is en ook voldoet aan de criteria van subsidiariteit, proportionaliteit, doelmatigheid en veiligheid is het nodig dat zulks duidelijk en voldoende door verweerder wordt onderbouwd. Dit alleen stellen en meedelen in de aanzeggingsbrief is niet voldoende indien zulks vervolgens door klager wordt betwist en aan de klachtencommissie wordt voorgelegd ter toetsing.

De klachtencommissie wil met verweerder aannemen dat uit de overgelegde bloedspiegelcontroles van 18 augustus 2022 en 19 oktober 2022 (mogelijk) blijkt van medicatieontrouw, maar dan nog is het noodzakelijk dat vervolgens aannemelijk wordt gemaakt dat die medicatieontrouw leidt tot actueel ernstig nadeel en (bijvoorbeeld) tot incidenten op de afdeling. Daarover worden echter in het geheel geen verpleegkundige rapportages overgelegd. De klachtencommissie kan daarom onmogelijk vaststellen dat die (mogelijke) medicatieontrouw heeft geleid tot een situatie waaruit

noodzakelijkerwijze volgt dat verplichte zorg doelmatig is, proportioneel, veilig en dat er geen andere vormen van zorg (zoals verplichte orale medicatie inname) mogelijk zijn.

Verweerder heeft zelfs ter zitting toegegeven dat de rapportages van de recente periode niet adequaat zijn bijgehouden, zodat ook al daarom zulks niet kan worden vastgesteld.

Dat in het verleden niet adequate medicatie inname tot dergelijke situaties heeft geleid, acht de klachtencommissie niet voldoende om daarvan nu opnieuw uit te gaan.

Met name omdat in het klaagschrift van de advocaat van klager gemotiveerd wordt gesteld dat onderliggende stukken ontbraken, had het op de weg van verweerder gelegen om die stukken tijdig vóór de zitting alsnog te overleggen. Het daartoe door de jurist van de instelling ter zitting gedane aanbod acht de commissie tardief, met name omdat ook vanuit procedureel opzicht duidelijk moet zijn dat zowel klager maar ook de commissie over dergelijke informatie vooraf moeten beschikken teneinde tot een behoorlijke beoordeling van de klacht te komen en de bewijslast voor het toedienen van verplichte zorg bij verweerder ligt.

Alles overziende acht de klachtencommissie de klacht van klager over de beslissing om hem medicatie toe te dienen op 26 oktober 2022 dus gegrond, nu van (dreigend) ernstig nadeel niet is gebleken.

Aan de beoordeling van de overige argumenten die zijdens klager worden aangevoerd ter onderbouwing van zijn klacht (bijvoorbeeld dat de voorgenomen verplichte zorg met klager niet zou zijn besproken en evenmin zijn 'voorkeuren') komt de commissie aldus niet toe, nu de klacht om bovenvermelde redenen reeds gegrond wordt verklaard.

Klager heeft om een schadevergoeding verzocht. Nu de klacht gegrond verklaard zal worden, zal de klachtencommissie klager in de gelegenheid stellen om die schadevergoeding nader te onderbouwen waarna de instelling de gelegenheid krijgt om op dat verzoek en die onderbouwing te reageren. Vervolgens zal de klachtencommissie op het verzoek om schadevergoeding separaat beslissen.

De klachtencommissie merkt op dat het de instelling vrij staat om in het kader van de beoordeling van die schadevergoeding alsnog verpleegkundige rapportages te overleggen.

8. Beslissing

De klachtencommissie verklaart de klacht over:

De beslissing van 26 oktober 2022 om aan klager verplichte zorg te verlenen in de vorm van het toedienen van medicatie; **GEGROND**

De klachtencommissie stelt klager in de gelegenheid om zijn verzoek om schadevergoeding binnen 14 dagen na dagtekening nader te onderbouwen en houdt iedere beslissing dienaangaande aan.

Deze beslissing werd genomen te Eindhoven op 10 november 2022 door de klachtencommissie, bestaande uit de heer mr. dr. XXXX, vice-voorzitter, en de leden mw. XXXX, psychiater en XXXX, in tegenwoordigheid van mevrouw XXXX, secretaris.